2020

COLEG Y GWYDDORAU DYNOL

STRWYTHUR A GWYBODAETH ACADEMAIDD ALLWEDDOL

PRIFYSGOL BANGOR UNIVERSITY

YSGOLION

Addysg a Datblygiad Dynol

Pennaeth yr Ysgol
Yr Athro Carl Hughes
c.hughes@bangor.ac.uk
01248 383278

addysg@bangor.ac.uk

Cyfarwyddwr Ymchwil
Dr Jean Ware

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu
Dr Susavn Wynne-Jones

Cyfarwyddwr Effaith
Dr Marguerite Hoerger

Cyfarwyddwr Rhyngwladoli
I'w gadarnhau

Cyfarwyddwr Cyfrwng Cymraeg
Dr Susan Wyn Jones

Cyfarwyddwr Astudiaethau Ymchwil Ôl-radd
Prof Enlli Thomas

Gwyddorau Iechyd

Pennaeth yr Ysgol
Dr Lynne Williams
lynne.williams@bangor.ac.uk
01248 383170

iechyd@bangor.ac.uk

Cyfarwyddwr Ymchwil
I'w gadarnhau

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu
Ms Bernadette Evans

Cyfarwyddwr effaith
Yr Athro Dyfrig Hughes

Cyfarwyddwr Rhyngwladoli
Dr Jaci Huws

Cyfarwyddwr Cyfrwng Cymraeg
Mrs Beryl Cooledge

Cyfarwyddwr Astudiaethau Ymchwil Ôl-radd
Dr Sion Williams

Gwyddorau Meddygol

Pennaeth yr Ysgol
Yr Athro Dean Williams
Dean.williams@bangor.ac.uk
01248 388787

gwyddoraumeddygol@bangor.ac.uk

Cyfarwyddwr Ymchwil
Dr Ramsay McFarlane

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu
Dr Merfyn Williams

Cyfarwyddwr Effaith
Dr Edgar Hartsuiker

Cyfarwyddwr Rhyngwladoli
Dr David Pryce

Cyfarwyddwr Cyfrwng Cymraeg
Dr Dylan Jones

Cyfarwyddwr Astudiaethau Ymchwil Ôl-radd
I'w gadarnhau

Seicoleg

Pennaeth yr Ysgol
Yr Athro. John Parkinson
j.parkinson@bangor.ac.uk
01248 388340

seicoleg@bangor.ac.uk

Cyfarwyddwr Ymchwil
Prof. Robert Ward

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu
Dr Caroline Bowman

Cyfarwyddwr Effaith
Dr Fran Garrad-Cole

Cyfarwyddwr Rhyngwladoli
Dr Azlina Amir Kassim

Cyfarwyddwr Cyfrwng Cymraeg
Dr Manon Jones/
Dr Emma Hughes-Parry

Cyfarwyddwr Astudiaethau Ymchwil Ôl-radd
Dr Richard Binney

Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer

Pennaeth yr Ysgol
Dr Jamie MacDonald
j.macdonald@bangor.ac.uk
01248 383272

chwaraeon@bangor.ac.uk

Cyfarwyddwr Ymchwil
Dr James Hardy

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu
Dr Stuart Beattie

Cyfarwyddwr Effaith
Dr Sam Oliver

Cyfarwyddwr Rhyngwladoli
Dr Hans-Peter Kubis

Cyfarwyddwr Cyfrwng Cymraeg
Dr Julian Owen/
Dr Eleri Jones

Cyfarwyddwr Astudiaethau Ymchwil Ôl-radd
Dr Ross Roberts

Coleg y Gwyddorau Dynol

Deon y Coleg Yr Athro Nicky Callow
n.callow@bangor.ac.uk 01248 388275

Cyfarwyddwr Ymchwil y Coleg
Yr Athro Robert Rogers
r.rogers@bangor.ac.uk
01248 382095

Cyfarwyddwr Effaith ac Ymgysylltiad y Coleg
Yr Athro Val Morrison
v.morrison@bangor.ac.uk
01248 382485

Cyfarwyddwr Ymchwil Astudiaethau Ôl-radd y Coleg
Prof. Debbie Mills
d.l.mills@bangor.ac.uk
01248 388572

Cyfarwyddwr Addysgu a Dysgu'r Coleg
Yr Athro Fay Short
f.short@bangor.ac.uk
01248 388287

Dirprwy Gyfarwyddwr Addysgu a Dysgu'r Coleg (Cyfrwng Cymraeg)
Dr Awel Vaughan-Evans
a.vaughan-evans@bangor.ac.uk
01248 388058

Arweinydd Rhyngwladol y Coleg
Dr Rebecca Sharp
r.a.sharp@bangor.ac.uk
01248 382484

COLEG Y GWYDDORAU DYNOL

Niferoedd staff

2018/2019 (cyfansymiau ar ddiwedd y flwyddyn)

Ysgol	Nifer	FTE
Coleg Gwyddorau Dynol	39	33.8
Addysg a Datblygiad Dynol	56	29.8
Gwyddorau Iechyd	173	144.7
Gwyddorau Meddygol	30	21.7
Seicoleg	132	69.2
Gwyddor Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer	29	19.4
Cyfanswm	**448**	**318.5**

Niferoedd myfyrwyr

2018/2019 (cyfansymiau ar ddiwedd y flwyddyn)

Ysgol	Nifer	FTE
Addysg a Datblygiad Dynol	375	282.6
Addysg a Datblygiad Dynol (HCA)	324	280.4
Gwyddorau Iechyd	1785	1447.5
Gwyddorau Meddygol	293	263.2
Seicoleg	1398	1142.1
Gwyddor Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer	433	408.7
Cyfanswm	**4607**	**3824.5**

Ymchwil yng Ngholeg y Gwyddorau Dynol

Mae ein hymchwil yn ymwneud ag ystod eang o feysydd gwyddorau iechyd, biofeddygol, chwaraeon, ymarfer a pherfformiad ac ymddygiad. Mae ansawdd a dyfnder ymchwil y coleg wedi cael ei ddangos gan ei set ragorol o ganlyniadau o Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil 2014, sef y diweddaraf. Disgwylir y nesaf yn 2021. Yn wir, cafodd mwyafrif helaeth yr ymchwil a gyflwynwyd yn y tair uned asesu (ceir manylion isod) ei ystyried fel 'Gyda'r gorau yn y byd' neu'n 'Rhagorol yn rhyngwladol'. Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (REF) 2014

Ysgol	Safle yn y DU	100% o ymchwil 'gyda'r gorau yn y byd' neu'n 'rhagorol yn rhyngwladol'
Addysg: UA28	18fed (o 57)	76%
Gwyddorau Iechyd UA3	20fed (o 94)	95%
Seicoleg: UA4	17eg (o 82)	89%
Gwyddor Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer: UA26	7fed (o 51)	87%

Effaith Coleg y Gwyddorau Dynol

Mae'r astudiaethau achos REF 2014 hyn yn rhoi rhai enghreifftiau o sut mae ein hymchwil wedi bod o fudd eang ac amrywiol i'r economi, cymdeithas, polisi, iechyd ac ansawdd bywyd - yn y DU a thramor - gan adlewyrchu'r ffordd yr ydym wedi ymwneud ag amrywiaeth o sefydliadau allanol..

Uned Asesu 3: Proffesiynau perthnasol i iechyd, deintyddiaeth, nyrsio a fferylliaeth

- Polisïau sy'n seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer meddyginiaethau newydd
- Ymyriadau gofal cychwynnol ar sail tystiolaeth i wella buddion iechyd mewn gofal canser

Uned Asesu 4: Seicoleg, Seiciatreg a Niwrowyddoniaeth

- Ysgogiad gwybyddol - ymyrraeth effeithiol i wella ansawdd bywyd a gwybyddiaeth mewn pobl â dementia ysgafn i gymedrol.
- Annog plant i fwyta'n iach gyda'r Rhaglen Food Dudes.
- Mae ymyriadau sy'n seiliedig ar ymwybyddiaeth ofalgar yn gwella lles: datblygu a gweithredu.

UA26 Gwyddorau Chwaraeon ac Ymarfer, Hamdden a Thwristiaeth

- "Train in, not select out": Fe wnaeth model Bangor ar hyfforddi arweinwyr leihau'r ganran recriwtiaid i'r Fyddin Brydeinig sy'n rhoi'r gorau iddi a gwella arferion hyfforddi.
- Datblygu arferion gorau: mae ymchwil Bangor a Chaerdydd yn sail i'r hyfforddiant, datblygiad a chefnogaeth broffesiynol a ddarperir gan hyfforddwyr ac ymarferwyr chwaraeon.
- Chwaraeon a gweithgaredd corfforol yng Nghymru: Effaith ymchwil gwerthuso ar "gyflwyno" a gweithredu diwygiedig

UA28 Ieithoedd Modern ac Ieithyddiaeth

Geiriaduraeth a Therminoleg Gymraeg : dangos sut mae *The Welsh Academy English-Welsh Dictionary: Geiriadur yr Academi* (1995) - yn cael dylanwad ac effaith bellgyrhaeddol ar ddefnydd beunyddiol Cymraeg llenyddol safonol a'i geirfa

Rhagoriaeth Ymchwil

Mae Coleg y Gwyddorau Dynol (CoHS) yn cynnwys tri pherfformiwr gorau Bangor yn asesiad diweddaraf y llywodraeth o ansawdd ymchwil (REF 2014), sef Gwyddorau Iechyd, Seicoleg a Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer. Mae Prifysgol Bangor yn datblygu strategaeth ymchwil sydd wedi'i seilio ar themâu iechyd, yr amgylchedd a diwylliant. Mae'r ysgolion yn CoHS mewn sefyllfa dda i hyrwyddo iechyd a lles trwy ymchwil o'r radd flaenaf wedi'i threfnu o amgylch gwytnwch ac adferiad, gweithgaredd ac ymarfer ar draws rhychwant oes, ffordd o fyw a phrynwriaeth, datblygu'r gwasanaeth iechyd, ymyriadau a'u gwerthuso, yn ogystal ag addysgu, arweinyddiaeth a dwyieithrwydd.

Mae gan seicoleg gryfderau penodol mewn dwyieithrwydd, iaith a datblygiad (gan gynnwys ymyriadau cynnar), niwrowyddoniaeth gymdeithasol, niwrowyddoniaeth wybyddol, seicoleg iechyd ac ymyriadau cynnar. Mae ganddi gryfderau cynyddol ym maes niwro-adferiad ac mae wedi blaenoriaethu gwaith ym maes gwytnwch meddyliol ac iechyd, perthynas pobl â thechnolegau sy'n dod i'r amlwg, iaith, diwylliant a hunaniaethau. Mae gan y gwyddorau iechyd arbenigedd eang mewn datblygu gwasanaeth iechyd, iechyd a gwasanaeth a'u gwerthuso. Mae eu grwpiau ymchwil yn cefnogi uned treialon clinigol, a gofrestrwyd gan UKCRC, ar gyfer ymyriadau cymhleth, economeg iechyd meddygaeth wedi'i phersonoli, ymlyniad a dewisiadau gofal, yn ogystal ag ymyriadau seicogymdeithasol mewn dementia, ymchwil gofal cychwynnol ac ymchwil i wasanaeth deintyddol erbyn hyn. Mae'r Gwyddorau Meddygol yn cefnogi ymchwil canser bwysig ym maes haenu cleifion, meddygaeth fanwl, sefydlogrwydd genomau a thrwsio DNA. Mae'r Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer yn cynnwys grwpiau sy'n rhoi sylw i wytnwch meddyliol, seicoleg a ffisioleg ymatebion dynol i amgylcheddau eithafol, arweinyddiaeth, datblygu talent, iechyd cardiofasgwlaidd ac arennol, ymarfer corff a ffisioleg bwyd. Yn olaf, mae ymchwil Addysg a Datblygiad Dynol yn canolbwyntio ar astudiaethau plentyndod, dylunio cynnyrch addysgol ac arweinyddiaeth mewn addysgu.

Mae'r rhagoriaeth gadarn mewn llawer o'r meysydd hyn a'r cysylltiadau sy'n dod i'r amlwg rhyngddynt yn golygu bod CoHS mewn sefyllfa dda i gynnal ymchwil effeithiol i fynd i'r afael â'r heriau iechyd cymdeithasol sy'n dod i'r amlwg yn yr unfed ganrif ar hugain.

Addysgu a Dysgu yng Ngholeg y Gwyddorau Dynol

Mae Prifysgol Bangor wedi bod yn y 10 uchaf yn yr Arolwg Cenedlaethol Myfyrwyr am y 3 blynedd ddiwethaf a hi oedd y brifysgol gyntaf yng Nghymru i dderbyn Gwobr Aur y Fframwaith Rhagoriaeth Dysgu yn 2017. Ymhlith uchafbwyntiau safleoedd CoHS ar hyn o bryd mae::

- Seicoleg 1af yng Nghymru ac yn y 5 uchaf yn y DU am Foddhad Myfyrwyr - NSS 2019
- Dylunio Cynnyrch, Gwaith Cymdeithasol 1af yng Nghymru ac yn yr 20 uchaf yn y DU am Foddhad Myfyrwyr - NSS 2019
- Boddhad cyffredinol o 100% i Fydwreigiaeth - NSS 2019
- Mae Gwyddorau Iechyd, Chwaraeon ac Ymarfer, ac Addysg, ymysg y traean uchaf yn y DU am ddal gafael ar fyfyrwyr - Guardian Guide 2020
- Roedd y Gwyddorau Meddygol yn yr 20 uchaf am Ansawdd Addysgu - Times University Guide 2019
- Roedd Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer yn yr 2il safle yn y DU am Werth Ychwanegol - Guardian 2020

FfRhA Aur Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu

Arolwg Cenedlaethol Myfyrwyr 2019

Pwnc (Ysgol)	**Sgôr %**
Astudiaethau academaidd mewn Addysg (Addysg)	91
Anatomeg, Ffisioleg, Patholeg (Gwyddorau Meddygol)	71
Astudiaethau Dylunio (Addysg)	90
Addysg Gychwynnol Athrawon (Addysg)	76
Nyrsio (Gwyddorau Iechyd)	76
Eraill mewn pynciau cysylltiedig â meddygaeth (Gwyddorau Meddygol)	91
Seicoleg (Seicoleg)	95
Radiograffeg (Gwyddorau Iechyd)	76
Gwaith Cymdeithasol (Gwyddorau Iechyd)	90
Gwyddor Chwaraeon (Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer)	84

COLEG Y GWYDDORAU DYNOL

PRIFYSGOL BANGOR UNIVERSITY

"Yn holl ysgolion Coleg y Gwyddorau Dynol rydym yn darparu profiad dysgu ac ymchwil o'r radd flaenaf. Ei nodweddion yw trylwyredd gwyddonol, perthnasedd ymarferol a dull cydweithredol, amlddisgyblaethol o weithredu sy'n rhoi sylw i rai o sialensiau presennol y byd. Mae ein hysgolion wedi ennill y graddau uchaf yn y Deyrnas Unedig am eu hymchwil arloesol a'u haddysgu rhagorol a chefnogol; ac rydym yn hynod falch o'r hyn mae ein myfyrwyr a'n staff yn ei gyflawni."

Yr Athro Nicky Callow, Deon Coleg y Gwyddorau Dynol

Pynciau Hyfforddedig CoHS (meysydd yn cynnwys)

Ysgol	Israddedig (BSc, BN, BM, BMedSci, MSci)	Ôl-raddedig (MSc, MA, DClinPSy, TAR)
Addysg addysg@bangor.ac.uk	Astudiaethau Plentyndod ac Ieuenctid, Addysg Gynradd, Dylunio Cynnyrch	Dylunio Arloesi Cymhwysol, Astudiaethau Addysg, Arweinyddiaeth Addysgol, Cerddoriaeth gydag Addysg, TAR Cynradd, TAR Uwchradd
Gwyddorau Iechyd Health@bangor.ac.uk	Nyrsio, Bydwreigiaeth, Radiograffeg, Iechyd a Gofal Cymdeithasol	Ymarfer Clinigol Uwch, Arwain Gwella Ansawdd, Iechyd y Cyhoedd a Hybu Iechyd, Bydwreigiaeth, Estheteg, Dementia, Ffisiotherapi
Gwyddorau Meddygol MedSciences@bangor.ac.uk	Gwyddorau Meddygol, Gwyddorau Biofeddygol, Bioleg Feddygol, Biocemeg Feddygol, Blynyddoedd Sylfaen	Gwyddorau Clinigol, Gwyddorau Biofeddygol, Bioleg Foleciwlaidd Feddygol gyda Geneteg, Genomeg a Meddygaeth Fanwl, Cydymaith Meddygol, C21 Gogledd Cymru (MBBCh)
Seicoleg Psychology@bangor.ac.uk	Seicoleg, Seicoleg Glinigol ac Iechyd, Niwroseicoleg, Seicoleg Fforensig, Seicoleg gyda Busnes, Niwroseicoleg Ryng-gysylltiedig	Dadansoddi Ymddygiad Cymhwysol, Gwyddor Marchnata Gymhwysol, Seicoleg Glinigol ac Iechyd, Seicoleg Defnyddwyr, Cwnsela, Niwroddelweddu, Niwroseicoleg Glinigol
Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer Sport@bangor.ac.uk	Gwyddor Chwaraeon Antur, Gwyddor Chwaraeon, G wyddor Iechyd ac Ymarfer, Iechyd ac Addysg Gorfforol, Seicoleg Chwaraeon ac Ymarfer, Chwaraeon a Busnes/Marchnata	Ffisioleg Chwaraeon ac Ymarfer Cymhwysol, Gwyddor Chwaraeon Cymhwysol, Adferiad trwy Ymarfer, Seicoleg Chwaraeon ac Ymarfer

www.bangor.ac.uk/human-sciences

@AddysgBangorEdu @MeddygolBangor @SeicolegBangor @SHSBangor @YGCIY_Bangor